

Geschiedenis

Mysterie

Hunebedden

Gerjob Aalbers

Verantwoording en uitleg Mysterie opdracht

Ik heb een mysterie geschreven over de hunebedden. Dit heb ik gedaan in samenhang met een filmpje¹ van *Het Klokhuis* over de hunebedden. De mysterie is een zelfgeschreven verhaal over de tijd van de Hunebedden. Het verhaal gaat over de dood van de oudste van het dorp. Terwijl het dorp bezig is met het bouwen van een hunebed wordt een jongen vermist in een gebied waar laatst nog beren zijn gezien.

Een mysterie is een verhaal die in stukjes is geknipt, en in die stukjes aan leerlingen wordt gegeven. De bedoeling is dat leerlingen die stukjes op de juiste volgorde gaan leggen. Ze moeten dus logisch redeneren hoe een verhaal tot stand is gekomen. Hierbij komt oorzaak en gevolg kijken, en logisch nadenken.

Het beste is om een mysterie in vijf fasen te doen: 1) uitstallen, 2) ordenen, 3) relateren, 4) herschikken, 5) discussiëren.²

Bij de eerste fase, uitstallen, leggen leerlingen gewoon alle strookjes neer, en lezen ieder strookje afzonderlijk. Ze doen er verder nog niets mee. Daarna komt fase 2: het ordenen van de strookjes. De leerlingen kunnen dan verschillende categorieën bedenken, en dan strookjes met elkaar combineren. Het categoriseren dus. Daarna komt fase 3, waarbij leerlingen relaties gaan leggen tussen strookjes. Ze gaan dus oorzaak en gevolg toepassen. Dan kunnen leerlingen de voorlopige volgorde bepalen. Als die bepaald is loopt deze fase over in fase 4 waarbij leerlingen mogelijk de volgorde herzien, of herschikken. Als dan de definitieve volgorde bepaald is zou kunnen blijken dat groepjes verschillende volgordes hebben. Dan kan de discussie beginnen, en kan met argumenten aandragen waarom hun volgorde goed is.

De mysterie die ik gemaakt heb is wat kleiner. Je zou dus kunnen zeggen dat je het ordenen overslaat, of het direct samen laat gaan met de fase relateren. Leerlingen lezen dus de strookjes, en proberen daarna direct een volgorde te maken, waarna ze gaan herschikken en mogelijk discussiëren.

De opdracht kan alleen gedaan worden, maar ook in groepjes.

De opdracht sluit aan bij de volgende meervoudige intelligenties van Gardner³:

- Word smart: de hele mysterie is een kort verhaaltje. Als je goed in taal en begrijpend lezen bent kan je deze mysterie dus oplossen.
- Logic smart: de mysterie is opgebouwd uit logisch redeneren. Je moet verbanden kunnen leggen. Uit mysteries blijkt ook vaak dat leerlingen verschillende volgordes houden. Door logisch te redeneren kan je de opdracht oplossen.
- People smart: als je de mysterie in groepjes doet, kan je door goede samenwerking ver komen. Dan blijkt mogelijk ook dat er in groepje door leden anders geleerd wordt, en ze elkaars sterke punten kunnen gebruiken om de beste volgorde te bepalen.

¹ <http://entoen.nu/hunebedden/beeld-en-geluid/klokhuis-hunebedden>

² http://www.dos-isinge.nl/pages/opleidingsschool_publicatie.php?school_id=199&groep_id=756&pub_id=6374

³ Vakdidactiek College 2 – Hanneke Tuithof, slide 9

8

Het was een regenachtige dag. Het weer paste precies bij hoe Jan zich voelde: treurig. Evert, de oudste man van het dorp was overleden, en Jan hield veel van hem.

4

Het was zijn oude leermeester geweest, van wie hij had leren jagen en messen slijpen.

1

Het hele dorp was er op uit getrokken om te helpen bij wat de mooiste begrafenis ooit zou worden.

11

De vrouwen en meisjes deden de versieringen, en zorgden voor de mooiste juwelen in het graf. De mannen en jongens hadden wapens apart gelegd, en deden het zware werk: het bouwen van een hunebed.

9

Jan was al de hele dag in de weer samen met zijn vriend Ysbrand. Ze hadden de dag ervoor bomen gekapt, die konden dienen om de hunebed op zijn plaats te krijgen. De zware stenen moesten over die stammen naar de juiste plek gerold worden.

3

'Heb jij trouwens Wim gezien?', vroeg Ysbrand aan Jan. 'Hij zou toch komen helpen met de zware stenen?' 'Ik heb Wim het bos in zien gaan', zij Jan, 'maar dat is al wel lang geleden. Hij had allang terug moeten zijn.'

5

Het gesprek werd gevolgd door Karel, de vader van Ysbrand. 'Wat zeg je?' zei Karel, 'is Wim al zo lang weg? Ik vertrouw dit zaakje niet, want er zijn de laatste tijd beren in de omgeving. Welke kant is hij op gegaan?'

10

Jan wees naar het noorden, precies richting de plek waar de beren door Karel gezien waren.

7

Karel trok er vliegensvlug op uit, samen met de andere mannen van het dorp om te kijken waar Wim was gebleven. Al snel hoorde Karel Wim's geroep.

2

Wim zat in een boom, en onder hem een wilde beer. Met een razendsnelle worp doodden de speren van de mannen de beer, en kon Wim veilig uit de boom komen.

6

Wim had in doodsangst gezeten, en viel in tranen in de armen van Karel. *'Dit is maar net goed gegaan'*, zei Karel, *'en nu is er nog vlees voor het dorp ook! En voor Evert, dat zal hij nodig hebben in de tocht naar zijn hiernamaals.'*